

Hvorfor har vi pensjon?

KS Bedrift 18 04 2018

Dag Vidar Bautz
Daglig leder i Norsk Pensjon

Hva er Norsk Pensjon AS?

- Norsk Pensjon AS ble etablert 07 07 2006
- Pensjonsportalen www.norskpensjon.no ble lansert i 2008
- Norsk Pensjon viser, i samarbeid med NAV, en prognose over forventet alderspensjon på internett – uten kostnad for den enkelte – enten www.nav.no eller www.norskpensjon.no

Norsk Pensjon AS eies av: Danica, Gjensidige, KLP, Nordea Liv Norge, SpareBank1, Storebrand ,Vital og Pensjonskasseforeningen

Begrepet pensjon er avledet av det latinske ordet «pensio» som betyr betaling.

Pensjon: periodisk ytelse som en person har krav på etter å ha nådd en viss alder, ved betydelig og varig nedsatt arbeidsevne, eller ved tap av forsørger.

OPPRINNELSEN TIL PENSJONER I NORGE

- Prestenka, føderåd (kår), fattigkasser mm.
- Den første norske offentlige pensjonskasse var Den norske Enkekasse, opprettet 1814. Pensjonskassen for statens tjenestemenn ble opprettet 1873 og opphørte da Statens Pensjonskasse ble opprettet i 1917.
- *Lov om statlig alderstrygd ble vedtatt i 1923, dog ikke iverksatt før i 1936*
- *Folketrygden ble innført fra 01.01.1967*

Utviklingen av pensjoner i Norge

- Akers kommunale pensjonskasse 1901
- Kristiania kommunale pensjonskasse fra 1902
- Akers og Oslo slås sammen i 1948 og pensjonskassene blir til en kommunal pensjonskasse
- 15. februar 1949 ble det vedtatt å stifte Kommunal Landspensjonskasse (KLP) Den første kommunen som inngikk avtale med KLP, var Fauske i Nordland, og i løpet av det første året fulgte 55 kommuner

Moderne definisjon av alderspensjon

- Alderspensjon er de pengene du skal leve av når du slutter i arbeidslivet, eller?
- Alderspensjon er dine oppsparte midler som du kan velge å ta ut fra en bestemt alder, uavhengig av om du slutter i arbeid, eller fortsetter å arbeide
- Du kan i stor grad påvirke størrelsen på den årlige pensjon – ved tidlig uttak eller ved å fortsette i arbeid
- Skattemessig stor likebehandling av inntekt og pensjon

Folketrygdens alderspensjon fra 01.01.67

- > Pensjonen bestod av grunnpensjon og eventuelt en tilleggspensjon beregnet slik:
- > Fra 1967 tjente du opp tilleggspensjon for inntekt opp til 8G (grunnbeløp i folketrygden) og maks 7.0 pensjonspoeng med en pensjonsdekning på 45%
- > • Fra 1971 ble dette øket til 12G, med et knekkpunkt på 8G, hvor du kun fikk medregnet 1/3 opptjening mellom 8 og 12G. Høyeste pensjonspoeng var da 8.33, fortsatt med 45%
- > • Fra 1992 har høyeste grunnlag vært 12G, men knekkpunktet ble endret til 6G, maks pensjonspoeng ble igjen 7.0. Samtidig ble pensjonsdekningen endret til 42%

Folketrygdens alderspensjon 01 01 2011:

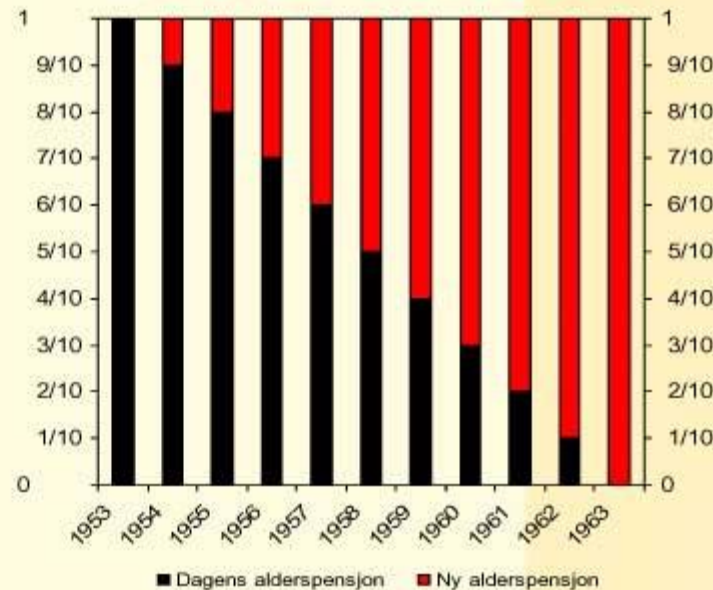
- Pensjonsbeholdning - Opptjeningsmodell:
18,1 % av inntekt opp til 7,1 G
- Fleksibelt uttak av ny alderspensjon 62 - 75
- Nødvendige tilpasninger i dagens alderspensjon:
Fleksibelt uttak
Opptjening til 16 - 75 år
- Levealdersjustering
- Regulering:
Inntektpensjon under utbetaling: lønnsveksten fratrasket en fast faktor på 0,75 prosentpoeng

Årlig pensjon øker med senere uttak – eksempel

Uttaksalder	62 år	65 år	67 år	70 år
Pensjonsbeholdning	3 300 000	3 800 000	4 250 000	4 900 000
Delingstall	20,57	18,44	17,02	14,94
Årlig pensjon	160 500	206 000	250 000	328 000

Gradvis innfasing av modernisert folketrygd

- Gradvis innfasing - årskullene 1954-1962
- 1953-kullet - bare dagens system
- 1963-kullet - bare nytt system
- Garanti - pensjonsnivå minst tilsvarende opptjente rettigheter

Statsbudsjett 2018

Folketrygdens alderspensjoner: 8,5 billioner dvs 8.500 milliarder i allerede opptjente rettigheter

Statens pensjonsfond utland (tidligere Oljefondet): 8,1 billioner dvs 8.111 milliarder

Statens pensjonsfond innland (tidligere folketrygdfondet): 220 milliarder

Sum pensjonsfondene: 8.3 billioner – mao underdekning 200 milliarder

Obligatorisk tjenestepensjon fra 01.01.2006

- Kun alderspensjon
  - > Minimumsordning: 2% av lønn mellom 1G og 12G
  - > Ved inntekt 350.000 gir dette et pensjonsinnskudd på kr. 6000,- per år
  - > Det kan maks spares inntil 7 % av lønn opp til 12G, og et tillegg på 18,1 % av lønn mellom 7,1-12G.

Eksempel: 10 år med 6.000 og 5% avkastning = 63.000 over 10 år, dvs 6.300 per år

Foretakspensjoner (LOF)

- Garanterte ytelser kommer i tillegg til (som et påslag på) modernisert folketrygd
- Dersom ytelsen fra folketrygden reduseres så reduseres samlet pensjon

Innskuddsbaserte tjenestepensjoner (LOI)

- Avtalte innskudd videreføres uendret som følge av modernisert folketrygd
- Pensjonens størrelse avhenger av oppspart og forrentet kapital og utbetales uavhengig av andre pensjoner

Individuelle pensjonsordninger med skattefradrag (IPA)

- Gjeninnført fra skatteåret 2008
- Maksimalt 15.000 med skattefradrag
- Fra og med inntektsåret 2017 maksimalt 40.000

Vet lite om pensjonen

■ Folk har for store forventninger til hva de får å leve av

Men fremtidens pensjonister drømmer om å reise og leve det gode liv.

ESPEN BRYNSRUD

Det er ikke samsvar mellom folks forventninger til pensjonisttilværelsen og de økonomiske ressursene de har til rådighet for å realisere sine forventninger. Det viser en landsomfattende undersøkelse som TNS Gallup har foretatt for SpareBank1 Gruppen. 3 av 4 vet ikke hva de får i pensjon fra folketrygden og fra pensjonsordningen på jobb.

Mange fremtidige pensjonister risikerer å få en langt mindre romslig tilværelse som pensjonist enn de forestiller seg i dag.

– Bildet som undersøkelsen avtegner er et dramatisk gap i forventninger til pensjonisttilværelsen og den økonomiske virkeligheten de fleste møter når de avslutter yrkeslivet, påpeker forbrukerøkonom Magne Gundersen i SpareBank1 Gruppen.

– Det er nærliggende å anta at mange setter sin lit til at de vil motta en god nok pensjon fra folketrygden og tjenestepensjonen. Denne misforståelsen gjør at mange vil oppleve pensjonisttilværelsen langt mindre aktiv og positiv enn forventet, sier han.

Magne Gundersen

Vel halvparten oppgir samtidig at de ønsker å nyte det gode liv. Bare et fåtall ønsker en enkel og rolig pensjonisttilværelse.

– Uten tydelig informasjon risikerer vi at mange ikke blir klar over at det er en nøye sammenheng mellom privat pensjons sparing og muligheten til å realisere sine drømmer som pensjonist, sier Gundersen.

Enorme forventninger. Ingen vanlige pensjonsordninger kombinert med folketrygden er i stand til å innfri folks forventninger om pensjonistytelser. Ifølge undersøkelsen godtar svært få en nevneverdig nedgang i inntekten når de blir pensjonister.

Men samtidig oppgir 8 av 10 at de ikke sparer privat til pensjon. Dermed må de aller fleste nøye seg med det de får fra folketrygden og i tjenestepensjon. Det betyr at majoriteten av fremtidens pensjonister får en kraftig reduksjon i inntekten.

– Dette er ikke helt ny kunnskap, men det er svært tankevekkende å få informasjonen samlet i en og samme undersøkelse, sier Gundersen i SpareBank1 Gruppen.

De drømmer om det gode liv, men faktum er at svært mange av fremtidens pensjonister må stramme inn.

ARKIVFOTO: CORBIS

A
info

MMI undersøkelse for Norsk Pensjon – 1060 respondenter

- 6 av 10 vet ikke hva de får i pensjon
- 8 av 10 er ikke bekymret for sin økonomiske situasjon som pensjonist
- 8 av 10 sparer ikke til egen pensjon

INDIVIDUELL PENSJONSKONTO

- Det er nødvendig med en forenkling – er individuell pensjonskonto løsningen?
- Vil ny offentlig tjenstepensjon bidra til forenkling og eventuelt fjerne det skarpe skillet mellom offentlig og privat arbeidsliv, forårsaket av pensjonsordninger som ikke er compatible?
- Takk for meg!